

Sygn. akt III K 640/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2014 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie Wydział III Karny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Maciej Jabłoński

Protokolant – sekretarz sądowy Aneta Sobiepanek

Prokurator – Piotr Bednarz

po rozpoznaniu w dniach 20 września 2013r., 21 listopada 2013r., 7 kwietnia 2014 r., 23 czerwca 2014r.

sprawy:

R. B. (1) – s. W. i J. z d. B., ur. (...) w W.

oskarżonego o to, że:

1. w dniu 6 kwietnia 2012 roku w W. przy Al. (...) w Centrum Handlowym (...), usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci płaszcza marki P. o wartości 1199,99 zł działając na szkodę sklepu (...), przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na interwencję pracowników ochrony i Policję, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, za które był już skazany,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

2. w bliżej nieokreślonym czasie, jednak nie później niż w dniu 19 kwietnia 2012 roku w W. przy ul. (...) posiadał środek zabroniony w postaci metadonu w ilości 20 ml oraz N. w ilości 3 sztuk, działając tym samym wbrew ustawie,

tj. o czyn z art. 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii

orzeka:

I. oskarżonego R. B. (1) uniewinnia od czynu zarzucanego mu w pkt. I a/o;

II. na podstawie art. 17 § 1 pkt. 3 kpk postępowanie karne w zakresie czynu z pkt. II a/o umarza;

III. zasądza na rzecz adw. E. R. wynagrodzenie za obronę z urzędu w kwocie 756 złotych plus podatek VAT;

IV. na podstawie art. 630 kpk koszty postępowania przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt III K 640/13

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 kwietnia 2013 r. R. B. (1) udał się do sklepu (...) mieszczącego się w Galerii Handlowej (...) przy Al. (...) w W.. Znajdując się na dziale z okryciem wierzchnim, wziął płaszcz marki P. o wartości 1199,99 złotych i przeniósł go na dział z obuwiami. Następnie zdjął z niego klipsy zabezpieczające i zostawiając go, opuścił sklep. Po chwili powrócił, przynosząc ze sobą torbę wyłożoną folią aluminiową. Udał się ponownie na dział z obuwiami i spakował do torby zostawiony tam płaszcz. Następnie zauważył, że jest obserwowany przez pracownika sklepu. Wyjął płaszcz z torby i wyszedł.

W toku postępowania przygotowawczego dokonano przeszukania mieszkania przy ul. (...) w W., które zajmuje R. B. (1). Ujawniono tam butelkę plastikową z 7 ml płynu, zawierającego metadon o stężeniu 1,0 mg/ml oraz 3 tabletki N..

R. B. (1) posiada wykształcenie podstawowe. Jest kawalerem. Nie posiada nikogo na utrzymaniu. Nie ma wyuczonego zawodu. Przed zastosowaniem środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania utrzymywał się z prac dorywczych, osiągając miesięczny dochód w wysokości około 1000 zł. Był leczony psychiatrycznie i odwykowo. Był uprzednio karany.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień oskarżonego /k. 64, 209, 366/, zeznań świadków: M. B. (1) /k. 14-15, 391/, M. R./k.38-39, 391/, S. J. /k. 179-180, 422/, A. R. /k. 31-32, 48-49, 422/; protokołów zatrzymania /k. 2, 6-8, 26-28/, protokołu przeszukania /k. 44-46/, protokołów oględzin /k. 54-55, 88-90, 91-93, 94-96, 171, 173-175/, kart karnych /k. 24-25, 74-75, 306-307/, odpisów wyroków /k. 84, 98-99, 102-103, 104, 107-108, 236-238, 338-340/, wykazu dowodów rzeczowych /k. 71/, kserokopii dokumentów /k. 85-86, 299-304/, opinii biegłych /k. 110-112, 115-117, 230-234, 436-438, 453/.

R. B. (1) w postępowaniu przygotowawczym przyznał się do zarzucanych mu czynów. Wskazał, że udał się do sklepu (...), w celu kradzieży płaszcza, na którego miał kupca. Wyjaśnił, że pozostawił go na miejscu, gdyż zobaczył, że obserwuje go pracownik ochrony. Podał także, że w okolicy sklepu zauważył funkcjonariusza Policji ubranego po cywilnemu. Odnośnie zarzutu posiadania środków odurzających, R. B. (1) wskazał, że otrzymał metadon w ramach uczestnictwa w programie metadonowym, w którym brał udział w celu wyjścia z nałogu. Wyjaśnił ponadto, że znaleziony u niego N. przyjmował jako środek nasenny.

W postępowaniu sądowym oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i odmówił składania wyjaśnień. W odpowiedzi na zadane pytania, potwierdził, że znaleziony w jego mieszkaniu metadon pozostał mu z okresu, w którym uczestniczył w programie metadonowym. W odniesieniu do zarzutu usiłowania kradzieży, wskazał, że nie został zatrzymany w sklepie ani przez pracownika ochrony, ani przez funkcjonariusza Policji /k. 64, 209, 366/.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego R. B. (1) dotyczącym okoliczności usiłowania dokonania przez niego kradzieży płaszcza marki P. ze sklepu (...). Są one jasne i logiczne. Znajdują potwierdzenie w dowodach w postaci: protokołu oględzin nagrania z monitoringu umieszczonego w powyższym sklepie oraz zeznań świadków S. J. i A. R.. Sąd uwzględnił również wyjaśnienia, w których oskarżony przyznaje, że posiadał środek odurzający w postaci metadonu oraz środek psychotropowy w postaci N.. Nie uwzględnił jednak twierdzeń, w których R. B. (1) wskazuje, iż metadon jest pozostałością po uczestnictwie w programie metadonowym, a nitrazepam jest lekiem przyjmowanym przez niego jako środkiem nasenny. Zdaniem Sądu stanowią one linię obrony przyjętą przez oskarżonego. Nie przeprowadzono żadnego dowodu, który wskazywałby na legalne posiadanie powyższych środków przez R. B. (1).

Sąd dał wiarę również zeznaniom świadków: A. R. i S. J.. W sposób niebudzący wątpliwości przedstawili zdarzenie mające miejsce w sklepie (...) w dniu 6 kwietnia 2013 r. Są one jasne, logiczne i zgodne z pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie.

Niewiele do sprawy wniosły zeznania M. R. i M. B. (1). Nie posiadały one wiedzy na temat próby dokonania kradzieży płaszcza przez R. B. (1). M. B. (1) wskazała jedynie, że oskarżony wspomniiał jej, że jakaś osoba miała mu przygotować płaszcz do wyniesienia ze sklepu (...). Sąd nie znalazł podstaw by kwestionować te zeznania.

Sąd uwzględnił wszystkie opinie biegłych wykonane w niniejszej sprawie, w tym opinię biegłego toksykologa sporządzoną pisemnie wraz z jej ustnym wyjaśnieniem złożonym na rozprawie w dniu 7 kwietnia 2014 r. Są one jasne, wyczerpujące, wykonane przez osoby posiadające odpowiednie wiadomości specjalistyczne. Zawierają stanowcze wnioski.

Odnosząc się do pozostałych dowodów zebranych w sprawie w postaci dokumentów, należy stwierdzić, iż nie budzą one wątpliwości Sądu. Zostały sporządzone prawidłowo, przez uprawnione do tego organy i nie były kwestionowane przez strony w toku postępowania.

Przechodząc do oceny prawnej zachowania oskarżonego, opisanego w punkcie pierwszym aktu oskarżenia, należy stwierdzić, iż R. B. (1) usiłował dokonać kradzieży płaszcza marki P. o wartości 1199,99 złotych ze sklepu (...), ale dobrowolnie odstąpił od tego usiłowania. Oznacza to, że swoim zachowaniem wypełnił znamiona art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., ale z uwagi na treść art. 15 § 1 k.k. nie polega karze za popełniony czyn.

Przepis art. 278 § 1 k.k. stanowi, że „kto zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”. W związku z tym, czynność sprawcza kradzieży polega na zaborze cudzej rzeczy w celu jej przywłaszczenia. Zabór polega na wyjęciu rzeczy spod władztwa właściciela lub posiadacza i przejściu we własne władztwo sprawcy (Peiper, Komentarz, s. 541; Górniok, Pleńska, Przepisów... (w:) System 1989, s. 405; Marek, Komentarz, s. 571; Michalski (w:) Wąsek II, s. 763 i n.). Zabór jest dokonany bezprawnie, bez zgody właściciela lub posiadacza rzeczy (Peiper, Komentarz, s. 541; Marek, Komentarz, s. 571; wyrok SN z 18 grudnia 1998 r., IV KKN 98/98, Orz. Prok. i Pr. 1999, nr 7-8, poz. 5). Sprawca kradzieży działa „w celu przywłaszczenia”. Oznacza to konieczność stwierdzenia, że działał on ze szczególną postacią zamiaru bezpośredniego, jaką jest dolus directus coloratus. Sprawca działa z dodatkową motywacją, jaką jest objęcie rzeczy stanowiącej przedmiot zaboru we władanie jak właściciel.

Zgodnie z art. 13 § 1 k.k. „odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje”. Można więc wyróżnić następujące znamiona usiłowania jako formy stadialnej popełnienia przestępstwa: zamiar popełnienia czynu zabronionego, zachowanie będące bezpośrednim zmierzaniem ku dokonaniu czynu zabronionego, brak dokonania zamierzonego przez sprawcę czynu. Nie wystarczy więc dla przyjęcia usiłowania stwierdzenie zamiaru popełnienia jakiegokolwiek, bliżej nieokreślonego czynu zabronionego, lecz konieczne jest stwierdzenie zamiaru popełnienia konkretnego czynu zabronionego. Zamiar sprawcy, jako warunek ustalenia usiłowania, musi być wykazany na podstawie całokształtu materiału dowodowego (A. Zoll. Kodeks Karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 13 k.k. Lex 2010). Zachowanie będące bezpośrednim zmierzaniem do popełnienia czynu zabronionego to aktywność sprawcy, zaangażowanie sił w określonym kierunku. Może polegać zarówno na działaniu jak i zaniechaniu. Zachowanie bezpośrednio zmierza do dokonania, gdy zagrożenie dla dobra prawnego, będącego znamiem czynu zabronionego objętego zamiarem sprawcy, przekształca się z zagrożenia abstrakcyjnego w zagrożenie realne (A. Zoll. Kodeks Karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 13 k.k. Lex 2010). Do naruszenie tego dobra nie dochodzi jednak na skutek błędu wykonawczego sprawcy albo przeszkody zewnętrznej.

Stosownie do treści art. 15 § 1 k.k. „nie podlega karze za usiłowanie, kto dobrowolnie odstąpił od dokonania lub zapobiegł skutkowi stanowiącemu znamię czynu zabronionego”

Odstąpienie od dokonania oznacza przerwanie działań, zaniechanie akcji, która zmierza bezpośrednio do naruszenia dobra prawnego. Odstąpienie od dokonania czynu zabronionego w fazie usiłowania nieukończony tylko wtedy prowadzi do bezkarności, gdy nastąpiło dobrowolnie, tzn. kiedy sprawca zrezygnował z zamiaru popełnienia czynu zabronionego w wyniku dominującego działania przyczyn natury wewnętrznej. Dobrowolność odstąpienia od dokonania czynu zabronionego można przyjąć wtedy, gdy sprawca uświadamia sobie możliwość kontynuowania

zachowania bezpośrednio zmierzającego do dokonania, ale nie ma już zamiaru popełnienia czynu zabronionego (A. Zoll. Kodeks Karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 15 k.k. Lex 2010). Podobnie orzekł SN stwierdzając: Dobrowolne odstępianie od czynu wyłączające karalność usiłowania (...) zachodzi wówczas, gdy sprawca mający możliwość zrealizowania swego zamiaru dokonania czynu zabronionego, po rozpoczęciu działania zmierzającego bezpośrednio do tego celu zaprzestaje z własnej woli dalszych czynności niezbędnych do wypełnienia wszystkich znamion zamierzonego przestępstwa (usiłowanie niezakończone). Pobudki rezygnacji z dokonania czynu są przy tym obojętne, jak również decyzja taka nie musi być podjęta spontanicznie, wyłącznie z wewnętrznego impulsu i zupełnie niezależnie od jakichkolwiek bodźców zewnętrznych, jeżeli nie stwarzają one dla sprawcy sytuacji przymusowej lub przeszkód trudnych do pokonania, a stanowią tylko jeden z czynników wpływających na swobodne podjęcie tej decyzji" (wyrok SN z 17 lipca 1975 r., VI KZP 15/75, OSNPG 1975, nr 10, poz. 92).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że R. B. (1) miał zamiar dokonania kradzieży płaszcza marki P. ze sklepu (...). Na chęć władania i rozporządzania rzeczą jak właściciel, wskazują wyjaśnienia oskarżonego, który podał, iż miał już kupca na powyższą odzież. R. B. (1) podjął czynności zmierzające bezpośrednio do zaboru rzeczy tj. wyjęcia jej spod władztwa właściciela. Po pierwsze udał się do sklepu (...) i odszukał płaszcz marki P. o wartości 1199,99 złotych. Następnie przeniósł go na dział z obuwiem, gdzie usunął klipsy zabezpieczające, co mogło umożliwić mu przeniesienie towaru przez bramki sklepu, bez spowodowania sygnałów dźwiękowych. Świadczy to o tym, iż oskarżony nie planował zapłacić za odzież, gdyż powyższe zabezpieczenia są usuwane przez pracowników przyjmujących płatność za towar w sklepie. W dalszej kolejności, R. B. (1) opuścił sklep, pozostawiając tam płaszcz. Po chwili jednak powrócił, przynosząc ze sobą torbę wyłożoną folią aluminiową, do której spakował powyższy towar. Następnie przerwał swoje działania – wyjął płaszcz z torby i wyszedł ze sklepu, pozostawiając go w środku. Zachowanie R. B. (1) było dobrowolne. Nie spowodował go żaden czynnik zewnętrzny. Ani pracownicy sklepu, ani ochrona czy funkcjonariusze Policji nie podjęli bezpośrednich działań w kierunku oskarżonego. Miał on w dalszym ciągu możliwość zrealizowania swojego zamiaru. Bez znaczenia są tutaj motywy, którymi się kierował, tj. fakt, iż widział, że patrzy na niego pracownik sklepu. Należy wskazać, że powyższa osoba nie próbowała dokonać zatrzymania oskarżonego, ani nie podjęła innych kroków w celu powstrzymania sprawcy od popełnienia czynu. Okoliczność, iż pracownik sklepu obserwuje osoby znajdujące na jego terenie nie przesądza o niemożliwości dokonania kradzieży, a jedynie zwiększa ryzyko niepowodzenia takich działań. Fakt, iż oskarżony mógł obawiać się, iż zostanie ujęty, nie oznacza, iż jego zachowanie nie było dobrowolne. Z własnej woli, bez ingerencji osób trzecich, zaprzestał działań zmierzających do dokonania czynu zabronionego. A motywy, którymi się kierował, jak zostało wyżej podkreślone są obojętne dla przyjęcia bezkarności popełnionego czynu.

Podsumowując, R. B. (1) zmierzał do dokonania kradzieży płaszcza marki P., poprzez przeniesienie go na dział z obuwiem w sklepie (...), usunięcie środków zabezpieczających rzecz przed zaborem oraz zapakowanie jej torbę, jednak dobrowolnie tj. bez udziału osób trzecich i innych czynników zewnętrznych, zrezygnował ze swojego zamiaru- wyjął płaszcz z torby i zostawiając go w sklepie, wyszedł na zewnątrz.

Mając na uwadze treść art. 15 § 1 k.k., zgodnie z którą nie podlega karze osoba, która dobrowolnie odstępuje od usiłowania, należało uniewinnić oskarżonego.

Przechodząc do oceny prawnej zachowania opisanego w punkcie drugim aktu oskarżenia należy stwierdzić, że R. B. (1) wypełnił znamiona czynu zabronionego określonego w art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Powyższy przepis stanowi, że „kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”. W ten sposób ustawodawca penalizuje nielegalne (czyli wbrew przepisom ustawy) posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych. Wykaz takich środków znajduje się w załącznikach do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Znamień „posiadania” należy rozumieć jako faktyczne, choćby krótkotrwałe władztwo nad rzeczą. Posiadanie środków odurzających i substancji psychotropowych jest dozwolone, ale tylko w ściśle określonych przez powyższą ustawę przypadkach, przez wskazane w niej podmioty i po spełnieniu ustawowych wymogów.

Odnosząc powyższe uwagi do przedmiotowej sprawy, trzeba stwierdzić, że Rober B. nielegalnie posiadał środki odurzające i substancje psychotropowe. W mieszkaniu zajmowanym przez niego znaleziono butelkę plastikową z 7 ml płynu, zawierającego metadon o stężeniu 1,0 mg/ml oraz 3 tabletki N.. Oznacza to, że był we władaniu powyższych środków. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii metadon znajduje się w grupie I – N środków odurzających, natomiast N. znajduje się w grupie IV – P środków psychotropowych. R. B. (1) nie spełnia ustawowych wymogów do legalnego posiadania powyższych substancji.

Mając powyższe na względzie, nie ulega wątpliwości, iż oskarżony posiadał nielegalnie środki odurzające i substancje psychotropowe poprzez przechowywanie w mieszkaniu, które zajmuje 7 ml metadonu oraz 3 tabletek N..

W zakresie powyższego czynu istnieje możliwość przypisania oskarżonemu winy, tj. skutecznego postawienia zarzutu zachowania sprzecznego z prawem w sytuacji, w której mógł zachować się zgodnie z wymogiem normy sankcjonowanej. Jest on bowiem osobą dorosłą i znajdował się w normalnej sytuacji motywacyjnej, w której nie występowała żadna z okoliczności wyłączających winę. Ponadto, z opinii biegłych psychiatrów jasno wynika, iż oskarżony w chwili popełnienia czynu miał zachowaną zdolność rozpoznania jego znaczenia i zdolność kierowania swoim zachowaniem.

Pomimo istnienia powyższych okoliczności, w ocenie Sądu społeczna szkodliwość czynu popełnionego przez R. B. (1) jest znikoma, co przemawia za umorzeniem postępowania. Przepis art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. stanowi „nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy społeczna szkodliwość czynu jest znikoma”. Natomiast zgodnie z art. 414 § 1 k.p.k. w razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wyłączającej ściganie, sąd wyrokiem umarza postępowanie. Takie unormowanie jest wyrazem zasady proporcjonalności stosowania sankcji karnych. Za nieracjonalne należy uznać reagowanie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w każdym, nawet zupełnie błahym, wypadku dopuszczania się przez sprawcę czynu zabronionego pod groźbą kary. Kryteria oceny stopnia społecznej szkodliwości wskazuje art. 115 § 2 k.k. Zgodnie z tym przepisem przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy, należy powołać się na opinię biegłego z zakresu toksykologii. Wskazuje on, że metadon nie działa jak typowy środek odurzający. Jest przede wszystkim jest środkiem przeciwbólowym, a także lekiem stosowanym w terapiach dla osób uzależnionych. Standardowo, jednorazowa dawka podawana osobom uczestniczącym w programach metadonowych wynosi 15-20 mg jednorazowo. Ilość środka ujawnionego u oskarżonego jest poniżej tej jednorazowej dawki – wynosi 7 ml, co z uwagi na to, iż występuje w płynie, oznacza zawartość 7 mg metadonu. Osoba, która nie czuje bólu, nie odczuwa żadnej zmiany po zażyciu takiego środka. W związku z tym, nielegalne posiadanie metadonu, który w tak niewielkiej ilości, nie jest w stanie wywołać efektu odurzenia i jego zażycie jest praktycznie nieodczuwalne dla organizmu, należy uznać za społecznie szkodliwe w stopniu znikomym. Tak samo należy potraktować posiadanie 3 tabletek nitrazepam, który jest lekiem wykazującym działanie nasenne. Biegły wskazał, że zażycie powyższego środka w powyższej ilości mogłoby spowodować efekt przyspieszonego zaśnięcia ale u osoby, która wcześniej nie przyjmowała środków odurzających. W przypadku oskarżonego R. B. (1), który ma duże doświadczenie w kontaktach z narkotykami należy przypuszczać, że nitrazepam nie wywołałby żadnego efektu.

Mając powyższe na względzie, trzeba stwierdzić, że reakcja karna na posiadanie przez R. B. (2) środków odurzających i psychotropowych w ilości i postaci, która nie jest w stanie wywołać praktycznie żadnych odczuwalnych efektów w organizmie oskarżonego, a także innych osób, byłaby nieuzasadniona. W związku z tym, Sąd umorzył postępowanie w zakresie tego czynu.

Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. R. wynagrodzenie za obronę z urzędu M. B. (2) w kwocie 756,00 zł plus podatek VAT.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 630 k.p.k., który stanowi, że w sprawach z oskarżenia publicznego, jeżeli oskarżonego nie skazano za wszystkie zarzucane mu przestępstwa, wydatki związane z oskarżeniem w części uniewinniającej lub umarzającej postępowanie ponosi Skarb Państwa.